

RINGERIKE
KOMMUNE

Digitale vannmålere og personvern

HMA 18.august 2025

Digitale vannmålere - formål

- Som et ledd i effektivisering og digitalisering i Ringerike kommune, startet kommunen høsten 2021 et prosjekt med å innføre digitale vannmålere for alle abonnenter
- De nye, digitale vannmålerne som er montert er bygget med fremtidens teknologi slik at den er teknisk klar for fjernavlesning
- Digitale vannmålere har i dag fått funksjoner som kan bidra til å avdekke lekkasjer på et tidlig tidspunkt inne i bygningene, på de private stikkledningene og på hovedledningene
- Abonnenten har ansvar for innvendige sanitærinstallasjoner og stikkledninger. Kommunen har ansvar for hovedledningsnett
- Abonnenten er også ansvarlig for å følge med på forbruksutviklingen, slik at lekkasjer eller feil oppdages snarest mulig

- Datatilsynet har uttalt at det av hensyn til personvernet, kun er mulig å hente inn data fra vannmålerne for å fakturere gebyr
- Det bare er gebyr som har et eget rettslig grunnlag. Andre bruksområder krever samtykke eller en dedikert lovhjemmel
- Det å innhente samtykke fra hver enkelt abonnent er i praksis uhåndterlig
- Innhenting av samtykke fra hver enkelt abonnent er både ressurskrevende og upraktisk, spesielt i husstander med flere beboere over 18 år, utleieboliger og ved hyppige eierskifter

Regelverket

- Den personvernmessige utfordringen er at det ikke er gitt noen eksplisitt hjemmel for at kommunen kan behandle personopplysninger fra vannmålerne, ut over det å fakturere gebyr
- Behandling omfatter ikke bare hva kommunen registrerer eller leverer ut, men også hva den samler inn
- Det vil være noe informasjon om lekkasjer eller aggregerte data som ikke er persondata - dette må vurderes konkret

- AMS-forskriften gir stømransjen det nødvendige behandlingsgrunnlaget etter personvernforordningen
- Det er behov for et tilsvarende hjemmelsgrunnlag i vass- og avløpsanleggslova eller forurensningsforskriften, for å kunne benytte data fra digitale vannmålere til ulike formål, særlig for å kunne redusere lekkasjer på ledningsnett
- Vi er avhengig av at Klima- og miljødepartementet ser behovet for å regulere innhenting av data fra digitale vannmålere
- Norsk Vann har fulgt opp behovet for en klar hjemmel gjennom flere henvendelser til Klima- og miljødepartementet denne våren, jf. brev fra Norsk Vann 7.mars

Klima- og miljødepartementet
Postmottak

Hamar 07.03.2025

Vår ref: 504.138/er/2025/15

Behov for lovhjemmel for å kunne bruke data fra digitale husvannmålere til å redusere lekkasjer fra vannledninger

I de nylig vedtatte målene under Protokollen for vann og helse («Nasjonale mål for vann og helse») peker Klima- og miljødepartementet sammen med Helse- og omsorgsdepartementet på at lekkasjer av drikkevann skal reduseres til under 25% innen 2033. Digitale vannmålere har i dag fått funksjoner som kan bidra til å avdekke lekkasjer på et tidlig tidspunkt. Dette gjelder både lekkasjer inne i bygningene, på de private stikkledningene og på hovedledningene.

Datatilsynet har gjentatte ganger uttalt at det av hensyn til personvernet kun er mulig å hente inn data fra vannmålerne for å fakturere gebyr. Dette skyldes at det bare er gebyr som har et eget rettslig grunnlag. Andre bruksområder krever samtykke eller en dedikert lovhjemmel. Å innhente samtykke fra hver enkelt abonnent er i praksis uhåndterlig, spesielt med tanke på at mange husstander har flere beboere over 18 år.

I en nylig publisert rapport anbefaler advokatkontoret PWC at Norsk Vann går i dialog med lovgiver for å etablere dedikerte lovhjemler for lekkasjesøk og andre bruksområder for personopplysninger innhentet gjennom digitale (automatiske) vannmålere.

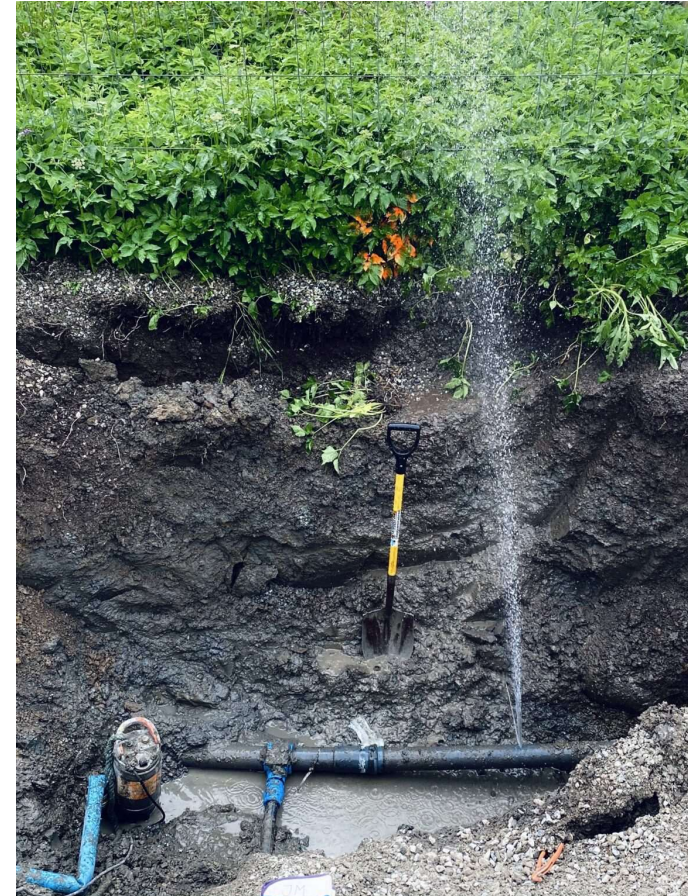
AMS-forskriften gir stromransjen det nødvendige behandlingsgrunnlaget etter personvernforordningen. Vi mener det er behov for et tilsvarende hjemmelsgrunnlag i vass- og avløpsanleggslova (alternativt forurensningsforskriften), for å kunne benytte data fra digitale vannmålere til ulike formål, særlig for å kunne redusere lekkasjer fra vannledningene.

Lekkasjesøk

- Ringerike kommune bruker akustisk detektorer for å finne lekkasjer på hovednett og stikkledninger
- Vannmålerne som blir installert hos abonnent er også akustiske målere, men kommunen har kun anledning til å hente inn data fra disse vannmålerne for å fakturere gebyr
- Den akustiske delen av vannmåler hos abonnent blir brukt i forbindelse med lekkasjesøk på ledningsnettet
- Norsk Vann oppfordret Datatilsynet til å avklare spørsmålet om bruk av lyttefunksjonen er en personvernopplysning.
- Ringerike kommune vil også ta direkte kontakt med datatilsynet for å få avklart om dette er en personvernopplysning

- Slik lovverket er per i dag kan kommunen kun innhente data fra vannmålere for å fakturere gebyr
- Kommunen har heller ikke anledning/hjemmel i lov til å gjennomføre periodiske stikkprøver for å varsle abonnent om unormalt høyt vannforbruk/lekkasje på abonnentens private innvendige sanitærinstallasjoner
- Lekkasje på abonnentens private innvendige sanitærinstallasjoner er et forhold mellom utstyrsleverandøren og abonnenten

Forskrift om vann og avløpsgebyr

§ 5-5, andre ledd:

Abonnenten skal føre tilsyn med vannmåler.

Abonnenten er også ansvarlig for å følge med på forbruksutviklingen, slik at lekkasjer eller feil oppdages snarest mulig.

Blir en vannmåler skadd eller går tapt, skal abonnenten straks melde fra til kommunen. Som skade regnes også at plombering på vannmåler er brutt.

Forskrift om vann- og avløpsgebyr, Ringerike kommune, Buskerud

Dato	FOR-2023-12-15-2479
Ikrafttredelse	01.01.2024
Gjelder for	Ringerike kommune, Buskerud
Hjemmel	LOV-2012-03-16-12-§3, LOV-2012-03-16-12-§5, FOR-2004-06-01-931-§16-1, FOR-2004-06-01-931-§16-2, FOR-2004-06-01-931-§16-3, FOR-2004-06-01-931-§16-4, FOR-2004-06-01-931-§16-5, FOR-2004-06-01-931-§16-6, FOR-2004-06-01-931-§16-7
Kunngjort	08.02.2024 kl. 13.55

Hjemmel: Fastsett av Ringerike kommunestyre 15. desember 2023 med hjemmel i lov 16. mars 2012 nr. 12 om kommunale vass- og avløpsanlegg § 3 og § 5 og forskrift 1. juni 2004 nr. 931 om begrensnng av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 16.

§ 5-5. Tilsyn og vedlikehold

Abonnenten skal holde vannmåler lett tilgjengelig for avlesning, tilsyn og vedlikehold.

Abonnenten skal føre tilsyn med vannmåler. Abonnenten er også ansvarlig for å følge med på forbruksutviklingen, slik at lekkasjer eller feil oppdages snarest mulig. Blir en vannmåler skadd eller går tapt, skal abonnenten straks melde fra til kommunen. Som skade regnes også at plombering på vannmåler er brutt.

Kommunen kan kreve erstatning for skader abonnenten påfører kommunens anlegg, herunder vannmåleren, i henhold til de alminnelige reglene om skadeserstatning.

Kommunen skal føre tilsyn med vannmåleren i henhold til internkontrollsystemet sitt. Kontrollør fra kommunen skal legitimere seg uoppfordret.

Oppsummering

- Ringerike kommune har utført periodiske stikkprøver og varslet abonnent om unormalt høyt vannforbruk/lekkasje, denne praksisen blir nå opphørt
- Kommunen jobber med å få på plass en app ol. der abonnenten kan logge seg inn på egen vannmåler for å sjekke vannforbruk, og få varsel for bla. lekkasje/unormalt høyt forbruk
- Det er utfordringer med systemene vi bruker per i dag, samt hjemmelsgrunnlaget for å kunne tilby slike løsninger
- Kommunen er i dialog med systemleverandør for kunne tilby en slik løsning
- Norsk Vann jobber aktivt med å få på plass avklaringer og nødvendig hjemmelsgrunnlag i lov/forskrift
- Ringerike kommune vil presisere og oppdatere informasjonen som ligger ute på kommunens nettsider

Takk for oppmerksomheten!

RINGERIKE
KOMMUNE